

բոլորովին հեռու ըլլալուն համար: Եւ
ասոնք են անկեղծ Վրիստոնէի մը ը-
նելու անդրադարձութիւնները. ասոնք
են այն պտուղներն ալ, զոր Վախախնամ
մութիւն կ'ուզէ որ իր հաւատարիմ որ-
դիքը քաղեն՝ իրենց մոլորեալ եղբարցը
գահավէժ գլորմունքներէն անդրադառ-
նալով. ու մտքերնին հաստատ դնեն որ
Եկեղեցի ու Փիլիսոփայութիւն միշտ
չեն միաբանիր. առջինին սորվեցուցած
ներէն շատը՝ կը մերժէ երկրորդը, որով
հետեւ իր կարճ մտաց հասողութենէն
վեր է: Եւ որ համար փիլիսոփայու-
թեան չափէ դուրս ազատասիրութիւնն
ու անձնահաճ գոռողութիւնն ալ կը
դատապարտէ Եկեղեցին:

Եւ այց թէ որ փորձով ալ ճանցան
քրիստոնէութեան հակառակորդները,
որ ճշմարիտ է եղեր և ոչ աւելորդապաշ-
տութիւն Եկեղեցւոյ ընդունելը թէ կա-
րելի է մարդուս սատանայից հետ տե-
սակ մը ծածուկ հաղորդակցութիւն ու-
նենալը, պէտք չէ որ փուճ ու աւելորդ
սեպէն այն խիստ արգելքներն ու նզով-
քները, որ Եկեղեցին այս արուեստը
բանեցրնողներուն 'ի սկզբանէ 'ի վեր
կ'արձրկէ: Եւ այց, պիտի ըսես, հոս ինչ
գէշութիւն կայ եղեր, որ մէկը իր սիրե-
լոյն կարօտը ուզենայ առնել իրեն հո-
գւոյն հետ խօսելով, կամ աներևոյթ
հոգւոյ մը հետ այնպիսի բաներու վրայ
ուզենայ խօսակցելու, որ ոչ միայն
զուարճութիւն այլ մանաւանդ շատ տե-
սակ օգուտներ ալ կրնան բերել մարդ-
կութեան, շատ մը բնութեան գաղտ-
նիքները այս միջոցովս սովորելով: — Եւ
հա հարցմունք մը, որուն որչափ գիւրին
է պատասխանը, այնչափ ալ խորշիլ մը
կու գայ մեզի, թերթիս վախճանէն
զարտուղիլ մը համարելով կրօնական
խնդրոց վրայ այսչափ երկարելը. սակայն
համառօտիւ այսպէս կ'ըսենք:

Տասնաբանեայ օրինաց առաջին պա-
տուիրանը միայն զԵստուած պաշտել
հրամայելով կ'արգելու մարդկան՝ Ես-
տուծմէ 'ի զատ որ և իցէ ուրիշ էակի
մը պաշտօն ընծայելը, որով և կախ-
մունք մը կամ յոյս մը ունենալը անոնց:

մէ որ և իցէ բարիք մը երբէք ընդունե-
լու. որովհետեւ Եստուած միայն է մեր
տէրը, ուստի կ'ուզէ որ իր վրայ միայն
յոյսերնիս դնենք. ինքը միայն իմաստու-
թիւն, արդարութիւն, բարութիւն և
ճշմարտութիւն է, ուստի ինքը միայն
պիտի ըլլայ մեր պաշտաման, սիրոյն և
յուսոյն ալ միակ առարկայն: Եւ որ զԵս-
տուած թշնամանել է փնտրուել զճշմար-
տութիւնն այնպիսի ճամբաներով որ իր
կամացը դէմ են. ևս առաւել մեծ ան-
մտութիւն է անկէց իսկ ուզենալ սոր-
վիլ ճշմարտութիւն մը որ հայրն է սը-
տութեանց, և զոր Փրկիչը ամենայն
իրաւամբք մարդուս առաջին սպաննողը
կոչեց. Մարգարէն 'ի սիւլֆանէ: Եւ ինչ
հնչ զուարճութիւն, ինչ ճշմարտու-
թիւն կը յուսաս գտնել այնպիսիէ մը,
որուն վախճանը զքեզ խաբել ու զքեզ
իրեն պատժոցը դատապարտակից ընել
միայն է: ... Եւ այց ինչպէս ըսինք՝ ա-
սոնք կրօնական խնդիրներ են, որոնց
վրայ երկարելը աստուածաբանական ա-
ռաջարկութեանց կ'իյնայ. կ'ուզենք
մենք հիմայ դառնալ Եմբիկա, ու Եմ
Եկեղեցւոյ այս գլխուս վրայօք ունե-
ցած այնչափ հնաւանդ պաշտամանցն
ու պատուիրանացը բուն հոնկից զօրա-
ւոր արդարացուցումը բերել: Տեսնենք
ուրեմն թէ լրագիրներն աս բանիս վրայ
ինչեր պատմեցին, կը պատմեն ու պիտի
պատմեն, քանի որ Վախախնամութիւ-
նը սատանային պիտի թողու մարդկանց
հոգիքը փորձելու, և մոլորութեան հրա-
պուրելու:

(ԳԻՏԻ ԸՅՐՈՒՆԵՎՈՒՒ)

Մարդուս բնութիւնն իր փոքրածին սուտ պատ-
ճառներուն իրաւունք կու տայ.

Իսկ իր չուզածին շիտակ պատճառներն անիմա-
նալի և կեղծ կը տեսնէ:

Մոլութեան պատճառք են թէպէտ անտեղի,
բայց շատ մտաց են համոզներ.

Իսկ առաքինութեան թէպէտ զօրաւոր, բայց ա-
կանջաց չեն ազդեր: